

OBČINA MUTA

DRUŠTVO INVALIDOV MUTA

***ANALIZA O POLOŽAJU INVALIDOV
GLEDE NA STANDARDNA PRAVILA OZN O
IZENAČEVANJU MOŽNOSTI INVALIDOV V
OBČINI MUTA***

Muta, november 2019

KAZALO VSEBINE

UVOD.....	3
PREDSTAVITEV PROJEKTA »OBČINA PO MERI INVALIDOV.....	4
KRITERIJI ZA PRIDOBITEV LISTINE »OBČINA PO MERI INVALIDOV«.....	4
FAZE PROJEKTA.....	5
DELOVNA SKUPINA IN PRIPRAVA ANALIZE.....	7
ANALIZA O POLOŽAJU INVALIDOV GLEDE NA STANDARDNA PRAVILA OZN O IZENAČEVANJU MOŽNOSTI INVALIDOV	8
OSVEŠČANJE.....	8
ZDRAVSTVENO VARSTVO.....	8
REHABILITACIJA.....	8
STROKOVNO PODPORNE SLUŽBE	9
DOSTOPNOST	9
VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	12
ZAPOSLOVANJE	12
FINANČNA POMOČ IN SOCIALNA VARNOST	12
DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN OSEBNA INTEGRITETA	13
KULTURA	13
REKREACIJA IN ŠPORT	13
RELIGIJA	14
INFORMIRANJE IN RAZISKOVANJE	14
OBLIKOVANJE IN NAČRTOVANJE POLITIKE	14
ZAKONODAJA	14
EKONOMSKA POLITIKA	14
KOORDINACIJA DELA	14
INVALIDSKE ORGANIZACIJE	15
USPOSABLJANJE STROKOVNEGA OSEBJA	15
NACIONALNI NADZOR IN OCENJEVANJE PROGRAMOV ZA INVALIDE V OKVIRU IZVAJANJA STANDARDNIH PRAVIL	15
TEHNIČNO IN GOSPODARSKO SODELOVANJE	15
MEDNARODNO SODELOVANJE	15
ZAKLJUČEK	15

UVOD

Analiza o položaju invalidov v občini Muta temelji na upoštevanju standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov. Decembra leta 1993 je na svoji 48. seji Generalna skupščina OZN sprejela Standardna pravila OZN o izenačevanju možnosti invalidov. Pravila določajo, da se zagotovi invalidnim osebam obeh spolov in v vseh starostih, da lahko kot državljani uveljavljajo enake pravice in obveznosti kot drugi. Standardna pravila niso zakonsko zavezujoča, so moralna zaveza na politični osnovi in so jo sprejele članice mednarodne skupnosti. Obstoječe ovire preprečujejo invalidom, da bi uveljavili svoje potrebe in jim se vključevali v aktivnosti. Pravila so smernice družbi oz. državam da sprejme odgovornost in s tem ustrezno ukrepa s tem, da odstrani ovire in v praksi to realizira. Pri tem imajo občine kot lokalne skupnosti pomembno vlogo. Občina je skupnost, v kateri živijo invalidi, ki imajo željo in pravico v njej živeti in biti po svojih zmožnostih enakopravni soustvarjalci družbenega, političnega, kulturnega in verskega življenja. Njihova prizadevanja morajo biti podprta s strani lokalne skupnosti kot tudi s strani vseh družbenih služb, šolstva, zdravstva, zaposlovanja in socialnih služb. Dejavnost družbenih služb je že zasnovana tako, da naj bi bila dostopna vsem prebivalcem, tudi invalidom. V praksi zaradi raznih okoliščin ni vedno tako, zato se akterji na področju invalidnega varstva zavzemajo za izenačevanje možnosti vseh v družbeni skupnosti. Izraz izenačevanje možnosti pomeni proces, preko katerega so različni sistemi, družbe in okolja, kot so javne službe, razne družbene aktivnosti, vse vrste informacij in dokumentacije, dostopne vsem, tudi invalidom. Ker iz enakih pravic, enakih možnosti, izhajajo enake obveznosti, tudi za invalide, imajo v danih okvirih le-ti enake obveznosti in odgovornosti kot drugi člani iste družbene skupnosti. Z doseganjem pravičnih enakih možnosti morajo družbe povečati svoja pričakovanja in zahteve do invalidov. Kot del procesa je potrebno invalidom zagotoviti pomoč pri prevzemanju vseh odgovornosti, ki jo kot enakopravni člani družbe imajo, hkrati pa jih integrirati v vse pore svojega življenja. Država je dolžna z ustrezno zakonodajo v okviru standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov zagotoviti osnove za izenačevanje možnosti invalidov. Lokalne skupnosti sodelujejo tako, da se seznanijo s kompleksno invalidsko problematiko. Dejstvo je, da so invalidi bili, so in bodo vedno med nami. Potrebe teh ljudi so v večini enake kot jih imamo vsi ljudje, le zmožnosti za zagotovitev potreb se razlikujejo, so zahtevnejše. Predstavniki lokalnih skupnosti morajo poznati specifične težave invalidov ter možnosti, kako jih reševati. Pri tem jim morajo biti v pomoč strokovne službe družbenih dejavnosti pri zagotavljanju zdravstvenega varstva, odpravljanju grajenih ovir, vključevanju v delo, kulturno in športno življenje in pri zadovoljevanju duhovnih potreb. V tem procesu je pričakovati vzajemno medsebojno sodelovanje.

Analiza stanja o položaju invalidov v občini Muta zajema podobo stanja z namenom narediti načrt dela, ki bo v zagotavljal kvalitetnejše izenačevanje možnosti invalidov.

Pri prvi pripravi analize je bila skrb namenjena različnim problemom, ki obstajajo pri invalidnosti, kar smo upoštevali pri predlogih rešitev. K pripravi analize je bilo povabljenih več različnih deležnikov z namenom pridobitve čim več informacij in indikatorjev, ki bodo osnova za pripravo celovitega načrta. S povezovanjem vseh, od države, institucij, lokalne skupnosti do invalidov in invalidskih organizacij pridobilo več informacij, ki bodo omogočale najboljše rešitve v občini, v skladu s potrebami in možnostmi za financiranje le-teh.

PREDSTAVITEV PROJEKTA »OBČINA PO MERI INVALIDOV«

Listino "Občina po meri invalidov", ki jo vsako leto ob mednarodnem dnevu invalidov (3. decembra) podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije (v nadaljevanju: ZDIS), je prva prejela že leta 2003 Občina Ajdovščina. Občini Muta regionalno najbližja občina Radlje ob Dravi jo je prejela leta 2007. Gre za priznanje v obliki listine s strani ZDIS-a občini, da je odgovorna za bolj kvalitetno življenje invalidov, da je s svojim dosedanjim konkretnim delom to potrdila ter se s konkretnim Akcijskim programom in zavezala k zagotavljanju novih možnosti za socialno vključenost in nediskriminacijo invalidov. Projekt "Občina po meri invalidov" je Zveza delovnih invalidov Slovenije oblikovala z namenom, da bi še v večji meri vzpodbudilo občine k načrtnim in trajnim aktivnostim za doseganje večje kvalitete življenja oseb s posebnimi potrebami oziroma invalidov v njihovem okolju, za socialno vključenost invalidov in njihovo sodelovanje v družbenem življenju kraja. Zveza delovnih invalidov Slovenije je reprezentativne invalidska organizacija na republiški ravni, s specifičnim poslanstvom, cilji in nalogami. Z upoštevanjem Madridske deklaracije in Standardnih pravil o izenačevanju možnosti invalidov v okviru Agende 22 uresničuje svoje poslanstvo.

Pri projektu Občina po meri invalidov gre za zelo zahteven projekt, ki občino kot lokalno skupnost spodbuja in uveljavi tako, da se na svoj način odziva na potrebe in interese vseh občanov, torej tudi tistih, s t. i. posebnimi potrebami; ki v skrbi za čim bolj kvalitetno skupno življenje upošteva različnost njihovih potreb in možnosti; ki povezuje dejavnost in odgovornost različnih javnih služb v občini, in ki daje civilni družbi možnost, da uveljavi svojo vlogo in aktivira svoje člane, torej tudi invalide. Ta projekt je izoblikovala ZDIS na osnovi pobud svojega članstva in je njegova nosilka. Njegova realizacija je pomembna za vse invalide v občini, saj vzpodbuja povezovanje vseh invalidov oziroma invalidskih organizacij na lokalni ravni k delovanju preko akcijskega načrta občine in župana. Projekt je doživel tudi uspešno predstavitev v tujini, v domovini pa je projekt dobitnik nagrade Odbora Sklada pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve za nagrajevanje inovacij na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov za leto 2005.

Projektu »Občina po meri invalidov« je pozitivno mnenje podelila Socialna zbornica Slovenije. Poleg nje pa so projekt s pisnim podpornim mnenjem podprli Nacionalni svet invalidskih organizacij, Skupnost slovenskih občin, Občina Ajdovščina, Mestna občina Velenje in Mednarodna organizacija telesnih invalidov FIMITIC.

KRITERIJI ZA PRIDOBITEV LISTINE »OBČINA PO MERI INVALIDOV«

Postopek pridobivanja listine se prične z občinsko okroglo mizo v organizaciji lokalnega društva invalidov skupaj z ostalimi invalidskimi organizacijami in lokalno skupnostjo z odgovornimi predstavniki, ki se srečujejo s problematiko invalidov. Listino lahko pridobi občina, ki izpolnjuje naslednje pogoje in kriterije iz Pravilnika ZDIS o podelitvi listine "OBČINA PO MERI INVALIDOV":

- da je bila izvedena okrogla miza v organizaciji društva invalidov / občine z odgovornimi predstavniki javnosti, ki se srečujejo s problematiko invalidov in invalidskimi organizacijami, ki delujejo na območju občine,
- da je župan soglašal z vključitvijo v projekt "Občina po meri invalidov" in sprejel odgovornost za izvedbo projekta v njegovem mandatnem obdobju,
- da je župan imenoval posebno delovno skupino, v katero so bili enakopravno vključeni predstavniki invalidskih organizacij, ki delujejo na območju občine, za pripravo:

- Analize o položaju invalidov v občini glede na Standardna pravila OZN za izenačevanje možnosti invalidov in Agendo 22 ter Konvencijo OZN o pravicah invalidov,
- konkretnega Akcijskega načrta kot sestavino delovnega programa občinskega sveta z jasno opredeljenimi cilji in nalogami, roki in odgovornimi nosilci,

- da je župan predlagal v obravnavo in sprejem občinskemu svetu Analizo o položaju invalidov v občini in konkreten Akcijski načrt,

- da je župan predlagal v imenovanje občinskemu svetu Svet za invalide, v katerega so bili enakopravno vključeni predstavniki invalidskih organizacij, ki delujejo na območju občine.

- da je občina pri realizaciji vseh svojih aktivnosti upoštevala posebne potrebe vseh invalidov,

- da je občina povezala in vzpodbudila sodelovanje različnih dejavnikov na območju občine: od javnih služb, invalidskih in drugih nevladnih organizacij do gospodarstva za realizacijo akcijskega načrta,

- da je Svet za invalide spremljal in koordiniral aktivnosti za uresničevanje akcijskega načrta in praviloma enkrat letno poročal županu in občinskemu svetu,

- da je občina preko občinskega sveta stalno spremljal izvajanje akcijskega načrta in obravnavala v delovnih telesih občinskega sveta in dajala pobude drugim dejavnikom za realizacijo njihovih nalog in je pri tem upoštevala tudi ocene invalidskih organizacij in mnenja neposrednih uporabnikov,

- da je občina osveščala javnosti v zvezi s pravicami, potrebami in možnostmi invalidov in promovirala akcijski načrt in vlogo vseh izvajalcev za doseganje večje kvalitete skupnega življenja v občini,

- da je občina vsestransko podpirala dejavnosti invalidskih organizacij in jih vključevala kot partnerje v aktivnosti za vse invalide,

- da invalidske organizacije pripravijo skupno javno predstavitev delovanja invalidskih organizacij na območju občine.

FAZE PROJEKTA

1. PRIPRAVA

Lokalno društvo invalidov oceni, da je občina v svojem dosedanjem delovanju posvečala posebno skrb invalidom in podpirala dejavnosti invalidskih organizacij in se je pripravljena še bolj načrtno angažirati na tem področju skladno s Standardnimi pravili o izenačevanju možnosti invalidov in Agendo 22, da bi se izboljšal položaj invalidov v občini. Društvo invalidov Muta seznanila s projektom župana in občinsko upravo in druge invalidske organizacije, javne ustanove in društva. V skladu s postopkom županu predlaga izvedbo okrogle mize in ustanovitev posebne delovne skupine, ki bo na osnovi ugotovitev pripravila analizo položaja vseh invalidov v občini z vidika uresničevanja Standardnih pravil o izenačevanju možnosti invalidov. Na osnovi analize in v sodelovanju z vsemi dejavniki v občini pripravi predlog akcijskega načrta za obdobje mandata občinskega sveta in župana, v katerem so opredeljene konkretno posamezne naloge, odgovorni izvajalci, rok in vir financiranja.

2. KANDIDIRANJE

Lokalno društvo invalidov se odzove na razpis Zveze delovnih invalidov Slovenije za podelitev listine "Občna po meri invalidov" tako, da utemelji v svojem predlogu izbor občine za kandidaturu občine ter priloži vso zahtevano dokumentacijo:

- soglasje občine za sodelovanje v projektu "Občina po meri invalidov",
- vabilo, zapisnik, lista prisotnosti izvedene okrogle mize,
- sklep župana o imenovanju posebne delovne skupine, v katero so enakopravno vključeni predstavniki invalidskih organizacij, ki delujejo na območju občine za pripravo analize o položaju invalidov v občini glede na Standardna pravila o izenačevanju možnosti invalidov,
- analizo o položaju invalidov v občini glede na Standardna pravila o izenačevanju možnosti invalidov, ki jo je pripravila omenjena posebna delovna skupina,
- konkreten akcijski načrt kot sestavino delovnega programa občinskega sveta z jasno opredeljenimi cilji in nalogami, roki, odgovornimi nosilci nalog in prioritetskimi nalogami in ga je sprejel župan/občinski svet,
- sklep o imenovanju Sveta za invalide, ki ga imenuje župan/občinski svet, v katerega se imenuje predstavnike vseh invalidskih organizacij na področju delovanja posamezne občine.

Projektne svet pregleda formalno in vsebinsko dokumentacijo posameznih predlagateljev, zaprosi za eventualna dopolnila ter predlaga upravnemu odboru ZDIS uvrstitev posameznih predlagateljev med kandidate za pridobitev listine . Upravni odbor ZDIS sprejme sklep o uvrstitvi med občine kandidatke in o tem obvesti občino/društvo.

3. FORMALNI POSTOPKI

Skladno s Pravilnikom ZDIS o podelitvi listine "Občina po meri invalidov" sklenejo občina, ki jo zastopa župan, lokalno društvo invalidov, ki ga zastopa predsednik in ZDIS, ki jo zastopa predsednik, dogovor o vključitvi občine v izvajanje projekta za pridobitev listine "Občina po meri invalidov".

V dogovoru so jasno opredeljene obveznosti vseh treh udeležencev dogovora in medsebojne obveznosti.

Med nalogami društva invalidov velja posebej poudariti obvezo društva, da okrepi sodelovanje z drugimi invalidskimi organizacijami in med invalidskimi organizacijami, da pa bo pri tem spoštovana posebnost sleherne organizacije in istočasno skupna odgovornost v projektu.

4. URESNIČEVANJE AKCIJSKEGA NAČRTA

- Vsi nosilci posameznih nalog iz akcijskega načrta pripravijo svoje programe za uresničevanje naloge iz akcijskega načrta,
- Svet za invalide pri občini koordinira delo posameznih izvajalcev nalog in po potrebi obvešča občinski svet in javnosti,
- občinski svet zagotovi za izvedbo nalog dodatna občinska sredstva oziroma pridobi donatorje in sponzorje,
- društvo invalidov okrepi medsebojno sodelovanje invalidskih organizacij na projektu,
- Svet za invalide občine spremlja uresničevanje akcijskega načrta,
- sredstva javnega obveščanja obveščajo javnosti in sodelujejo v oblikovanju pozitivnega javnega mnenja.

5. POROČANJE

Projektni svet bo preko poročil in z obiski v posameznih občinah spremljal uresničevanje akcijskega načrta. Projektni svet pripravi predlog sklepa za upravni odbor ZDIS za podelitev listine ''Občina po meri invalidov'' eni izbrani občini.

DELOVNA SKUPINA IN PRIPRAVA ANALIZE

Občina Muta je s soglasjem župana pristopila k projektu Zveze delovnih invalidov Slovenije za pridobitev listine »Občina po meri invalidov«. V ta namen je bila pripravljena analiza o položaju invalidov občini Muta glede na Standardna pravila OZN o izenačevanju možnosti invalidov.

Za pripravo gradiva je bila imenovana delovna skupina za pripravo analize o položaju invalidov.

Naloge delovne skupine so:

- pripraviti analizo o položaju invalidov občini Muta glede na Standardna pravila Organizacije združenih narodov o izenačevanju možnosti invalidov in Agende 22 v občini Muta ter z njo seznaniti občinski svet,
- na podlagi Analize o položaju invalidov pripraviti Akcijski načrt za obdobje 2020–2024, kot sestavino delovnega programa Občinskega sveta z jasno opredeljenimi cilji, roki in odgovornimi nosilci nalog ter določenimi prioritetai,
- akcijski načrt za obdobje 2020–2024 posredovati občinskemu svetu v obravnavo in sprejem,
- spremljati in koordinirati aktivnosti pri uresničevanju akcijskega načrta ter poročati županu in občinskemu svetu,
- v zvezi z obravnavano vsebino sodelovati z okoljem s pristojnimi telesi občinskega sveta, društvi, podjetji in drugimi organizacijami.

Župan Občine Muta imenuje člane posebne delovne skupine za pripravo Analize o položaju invalidov v občini Muta glede na Standardna pravila OZN za izenačevanje možnosti invalidov, Agendo 22 in Konvencijo OZN o pravicah invalidov ter predloga Akcijskega načrta občine s predlogi za nadaljnje uresničevanje aktivnosti reševanja invalidske problematike v Občini Muta v naslednji sestavi:

- Janez TRATNIK, Društva invalidov Muta
- Jožef FREIDL, Društvo invalidov Muta
- Anton IZAK, Društvo invalidov
- Nejc BABIČ, Občina Muta, Odbor za negospodarstvo
- Angelca MRAK, Občina Muta
- Jelka FURMAN, Osnovna šola Muta
- Franjo URNAUT, Društvo upokojencev
- Mirjana POPIJAL, Center za socialno delo Koroška, enota Radlje ob Dravi

- Lidija GOLOB, Zdravstveni dom Radlje ob Dravi
- Damjan HOVNIK, Društvo paraplegikov Koroške
- Petra PAPOTNIK, Sonček-Koroško društvo za cerebralno paralizo
- STRUC-EKOING, podjetje za storitvene dejavnosti in zaposlovanje invalidov, d.o.o.

**ANALIZA O POLOŽAJU INVALIDOV GLEDE NA STANDARDNA
PRAVILA OZN O IZENAČEVANJU MOŽNOSTI INVALIDOV V OBČINI
MUTA**

1. OSVEŠČANJE

Občina s pozitivnim sodelovanjem in naklonjenostjo invalidom in Društvu invalidov Muta daje vzgled vsem občanom. S sodelovanjem na različnih področjih se povezuje občina z invalidi in organizacijami katere predstavljajo. Aktivno vključuje tematiko v svoje predstavitvene kanale, kot so: občinsko glasilo, prispevki na lokalni TV.

Osveščanje poteka tudi v osnovni šoli, ki tesno sodeluje z Društvom invalidov v obliki sodelovanja na prireditvah in drugih akcijah, pri čemer nastaja vzgojna relacija med učenci in invalidi.

2. ZDRAVSTVENO VARSTVO

V občini Muta imamo Zdravstveno postajo Muta, ki opravlja osnovno zdravstveno dejavnost (zdravstveno stanje občanov, ukrepi za varovanje in izboljšanje zdravja, preprečevanje razvoja bolezni in nastajanja bolezenskih stanj). V stavbi je tudi zobozdravstvena ambulanta za odrasle ter prostor za zdravstveno vzgojo, ki jo izvoaja Zdravstveni dom Radlje ob Dravi, kot nosilec zdravstvene mreže. ZP Muta je opremljena z avtomatskim defibrilatorjem.

3. REHABILITACIJA

Rehabilitacija invalidov sestoji iz medicinske rehabilitacije, zdraviliškega zdravljenja, ambulate fizioterapije in predpisa medicinsko tehničnih pripomočkov v skladu s pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja. Služb za rehabilitacijo v občini Muta ni. Zdravstveni dom Radlje ob Dravi izvaja le posamezne oblike rehabilitacije oziroma fizioterapijo ter podporne delovne terapevtske skupine v obliki edukacijskih delavnic, ki potekajo v Zdravstveni postaji Muta.

Za medicinsko rehabilitacijo in napotitve na nadaljnje obravnave so pristojni Zdravstveni dom Radlje ob Dravi, SB Slovenj Gradec, na širšem slovenskem območju pa Univerzitetni klinični center Maribor in Ljubljana in Univerzitetni rehabilitacijski inštitut SOČA.

Področje zdravstvene rehabilitacije je v občini v sklopu javnih služb in pravic občanov zagotovljeno.

4. STROKOVNO PODPORNE SLUŽBE

Strokovno podporne storitve morajo zagotavljati razvoj in razpoložljive strokovne storitve, vključno s pripomočki za invalide, s katerimi si invalidi povečajo neodvisnost v vsakdanjem življenju. Po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, lahko osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo uveljavijo pravico do nadomestila za invalidnost na Centru za socialno delo (CSD). Ta pravica pripada osebam, ko postanejo polnoletne. Posameznik, ki potrebuje določeno storitev, lahko uveljavlja pravico po predvidenem postopku.

Postopke uveljavljanja pravic vodi CSD, kot pristojna organizacija, in sicer:

- *socialna pomoč,*
- *osebna pomoč,*
- *pomoč družini na domu,*
- *institucionalno varstvo,*
- *vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.*

Na območju občine se izvaja tudi pomoč na domu, ki trenutno šteje 9 uporabnikov in je financirana s strani občine Muta. Storitve za območje občine izvaja Dom Hmelina, Radlje ob Dravi.

Rdeči križ in Karitas izvajata na območju občine programe, ki so namenjeni podpori socialno ogroženim invalidom v obliki materialne pomoči.

V občini deluje v okviru Društva upokojencev Muta tudi socialni program Starejši za starejše, namenjen starejšim od 69 let.

Zavod RS za zaposlovanje z zaposlitvenimi ukrepi in finančnimi vzpodbudami vzpodbuja delodajalce k zaposlovanju invalidov.

5. DOSTOPNOST

V občini Muta vse od ustanovitve leta 1994 daje poudarek na izgradnji ustrezne cestne infrastrukture, ureditve trških jeder. Problem ureditve starejših stavb pa občina ureja v okviru posameznih adaptacij, kjer se projektantsko vključi ureditev zagotovitve dostopnosti za invalide, kolikor se to le da.

V nadaljevanju so analizirane posamezne lokacije.

OBČINSKA UPRAVA

Občina Muta je storila prvi pomembnejši korak naproti tej problematiki z ureditvijo občinske stavbe, kjer je od leta 2019 sodobno opremljeno dvigalo ter urejen dostop za invalide.

V sklop obnove občinske stave pa se bo v letu 2020-2021 dokončala še večnamenska dvorana, kjer predvidevamo ureditev dostopnosti za slušno ovirane (indukcijska zanka).

Prav tako je v planu leta 2020 preureditev spletnih strani občine, kar predstavlja drugo obliko dostopnosti za osebe z omejeno zmožnostjo vidnega zaznavanja.

- *Ni urejenega parkirnega prostora v bližini dvoigala*
- *Ni sanitarij za invalide*
- *Knjižnica in turistična pisarna - prostori so dostopni invalidom*
- *Klopi in cvetlična korita odmakniti iz poti*

PROSTOR DI MUTA

- *Neurejeno parkirišče pri sami staobi*
- *Vhod za invalide ni označen*

KNJIŽNICA MUTA IN TURISTIČNA PISARNA

- *Prostori so dostopni invalidom*
- *Podesti so brez ograje*

OSNOVNA ŠOLA MUTA

- *Glavni vhod- klančina ni ustrezna (odpiranje vrat)*
- *Prizidek- dostop je omogočen invalidom*
- *Telovadnica- klančina je prestrma, podest pred vrati je premajhen in je brez ograje*
- *Vsi objekti Osnovne šole Muta nimajo urejenega parkirnega prostora za invalide*

OSNOVNA ŠOLA S PRILAGOJENIM PROGRAMOM, VARSTVENO DELOVNI CENTER

- *Ni urejenega dostopa za invalide v objekt*
- *Ni urejenih sanitarij*
- *Parkirišče za invalide ni pravilno označeno (manjka prometni znak)*

ZDRAVSTVENA POSTAJA MUTA

- *Talne označbe parkirišča za invalide so slabo vidne*
- *Iz prehoda za pešce na parkirišče je onemogočen dostop (cvetlična korita)*
- *Ni dostopa do pisarn (Karitas, policija, RK, . . .)*

POŠTA

- *Parkirišče za invalide ni označeno*

POSLOVALNICA NLB, D.D.

- *Talne označbe parkirišča za invalide so slabo vidne*

CERKEV SV. MARJETE

- *Ni urejenega dostopa za invalide v objekt*
- *Ni parkirnega prostora za invalide*
- *Ni izhoda z pločnika (visok robnik)*

KMEČKA TRŽNICA

- *Ni urejenega dostopa za invalide v objekt (robnik pri klančini je previsok)*

KLANEC SP.-ZG. MUTA

- *Od hiše Nemeč do vrha klanca ni označene površine za pešce (invalide)*

POKOPALIŠČE MUTA- VUZENICA

- *Ni urejenega parkirišča za invalide*
- *Ni urejenih sanitarij*

SPODNJA MUTA-TRŠKO JEDRO

- *Ni urejenega parkirišča za invalide*

GORTINA-VAŠKO JEDRO

- *Ni urejenega parkirišča za invalide*

BENCINSKI SERVIS PETROL

- *Urejeni dostopi v objekte*
- *Urejen sanitarij za invalide*
- *Urejeno parkirišče (manjka vertikalna označba)*

6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Otroci s posebnimi potrebami (Ur. l. RS, št. 58/2011) so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci oziroma otroci z okvaro vidne funkcije, gluhi in naglušni otroci, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, otroci z avtističnimi motnjami ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja oziroma posebni program vzgoje in izobraževanja.

Tako kot vsi ostali imajo pravico do vzgoje in izobraževanja čim bližje domu. Vključevanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v osnovne šole in vrtce poteka skladno z Zakonom o usmerjanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (ZUOPP-1) (Ur. l. RS, št. 58/2011). Ta ureja področje šolanja in izobraževanja mladih s posebnimi potrebami v Republiki Sloveniji ter spodbuja in podpira njihovo vključevanje v sistem rednega izobraževanja in v specializirane institucije.

V občini Muta deluje Osnovna šola Muta, Vrtec Muta ter enota OŠ s prilagojenim programom- OŠ PP. V oddelke vrtca in šole so glede na potrebe vključeni otroci s posebnimi potrebami, ki imajo ob sebi spremljevalko oz. nudeno dodatno strokovno pomoč. V enoto OŠ s prilagojenim programom so vključeni tudi učenci iz drugih Koroških občin, ki se dnevno vozijo k pouku na Muto.

V prostorih Enote OŠ Muta s prilagojenim programom deluje tudi enota Varstveno delovnega centra Črna na Koroškem- VDC Muta, ki v okviru dejavnosti nudi programsko zaposlitev oseb.

7. ZAPOSLOVANJE

Zaposlovanje oseb s posebnimi potrebami je že od nekdaj velik problem. Varovanje interesov pri zaposlovanju invalidnih potreb bi moralo biti še bolj sistemsko podprto z zakonodajo. Stimulacija delodajalcev bi zagotovo odpravila predsodke le-teh ob zaposlovanju te strukture delavcev. Brezposelni invalidi iz občine Muta so uvrščeni v Območno službo Velenje, Urad za delo Radlje ob Dravi. Edino podjetje, ki je registrirano za zaposlovanje invalidov je:

- Struc-Ekoing, Podjetje za storitvene dejavnosti in zaposlovanje invalidov, d.o.o.

8. FINANČNA POMOČ IN SOCIALNA VARNOST

Na osnovi Zakona o socialnem varstvu se iz proračuna RS zagotavljajo sredstva za denarne socialne pomoči tistim posameznikom, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti sami, in sicer zaradi okoliščin, na katere ne morejo vplivati.

Na območju občine Muta se izvaja pomoč na domu, ki trenutno šteje 9 uporabnikov in je financirana s strani občine Muta. Pomoč izvaja Dom Hmelina Radlje ob Dravi. Predstavlja obliko zagotavljanja socialne varnosti.

Ob rojstvu otroka občina na podlagi pravilnika vsakemu novorojenca nagradi z denarno nagrado v višini 200,00 eur. Vlogo za dodelitev mora vložiti starš v roku 6 mesecev od rojstva otroka.

Prav tako Občina Muta nudi možnost uveljavljanja pravice do dodelitev enkratne denarne pomoči, ki se dodeli na podlagi pravilnika in ugotovljenega dohodkovnega cenzusa vlagatelja, ki ne sme biti presežen. Višina pomoči je odvisna od števila članov skupnega gospodinjstva in zanaša za 4-člansko družino 402,18 EUR.

9. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN OSEBNA INTEGRITETA

Družinsko življenje invalidnih oseb in njihova integriteta so pogosto zelo pereč problem. Tako se na državnem nivoju rešuje problematika z različnimi oblikami tako finančne kot strokovne pomoči, institucionalnega varstva. Pogosto so te družine ne samo v denarni stiski ampak tudi v psihični stiski, pogosto so izgubljene v sistemu. Pri tem je potrebno poudariti pomoč ustreznih skupin za samopomoč in podporo ranljivim skupinam.

Družine invalidov so lahko deležne naslednje pomoči:

- otroški dodatek;
- dodatek za nego otroka (uveljavi jo en od staršev, za otroka, ki potrebuje posebno varstvo in nego);
- delno plačilo za izgubljen dohodek (uveljavi jo en od staršev, za otroka, ki potrebuje posebno varstvo in nego, po mnenju posebne komisije);
- denarna socialna pomoč (CSD);
- družinski pomočnik;
- druge storitve, zajete v zakonih.

10. KULTURA

Udejstvovanje v kulturi pogosto osebam invalidom omogoča izražanje svojega lastnega jaza, zaradi tega je tovrstna dejavnost zelo pomembna.

V občini Muta se lahko invalidi vključujejo v številne dejavnosti Društva invalidov in drugih društev (Zeliščarski krožek, ročnodelski krožek, pevski zbor, literarna skupina). Kljub majhnosti občine so uspešni in celo prepoznavni širše.

11. REKREACIJA IN ŠPORT

Gibanje, ki je osnovna človeška potreba je pogosto odvzeta invalidom, oziroma se gibanje kot športno udejstvovanje izvaja na prilagojen način. V občini Muta se skozi Letni program športa podpirajo prostočasne športne dejavnosti Društva invalidov ter Medobčinskega društva Sožitje. Člani se lahko udeležujejo rekreacije, kot vodenih športnih dejavnosti. Zelo uspešna je pikado sekcija DI, ki dosega zavirljive uspehe tako na regijski kot državni ravni. Invalidi se lahko vključijo tudi v šahovsko sekcijo Društva upokojencev.

Kot društvo pa ima Društvo invalidov preko javnega razpisa možnost brezplačne uporabe športne dvorane Muta, ki jo lahko koristi za različne športne dejavnosti.

Občina naj za programe športa invalidov nameni več sredstev in programe vključi v Letni program športa.

12. RELIGIJA

Versko podporo občanom vseh ravni nudi Župnija Muta. Pristojni župnik nudi tudi obiske na domu za ostarele, bolne in invalide.

13. INFORMIRANJE IN RAZISKOVANJE

Občina Muta kot lokalna skupnost vodi mrežo informacij o stanju v lokalni skupnosti na več področjih. Tako redno pridobiva podatke o številu brezposelnih, številu vključenih v sistem izobraževanja. V sodelovanju z DI pridobi podatek o številu invalidov. Občina prav tako vodi evidenco prejemnikov občinske denarne pomoči, prejemnikov subvencioniranje najemnine, številu otrok vključenih v šolo s prilagojenim programom, itd. Vsi podatki so zgolj statistične narave in ne vsebujejo osebnih podatkov v skladu s predpisi GDPR.

14. OBLIKOVANJE IN NAČRTOVANJE POLITIKE

Lokalna skupnost se skladno s svojo odgovornostjo trudi odzivati na potrebe in interese oseb z invalidnostjo. Tako se trudi ustvarjati pogoje in možnosti za njihovo socialno vključenost in nediskriminacijo, povezati vse dejavnike v prostoru za usklajeno delovanje ter se tako odzivati in prispevati k uresničevanju Standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov. V občini Muta se bodo invalidi šele vključevali v oblikovanje politike in njihovih predlogov za izboljšanje stanja v občini. Predstavniki posameznih oblik oviranosti bodo vključeni v projekt za pridobitev listine »Občina po meri invalidov«.

15. ZAKONODAJA

Občina Muta izvaja vse postopke v skladu z zakonodajo in prav tako sledi vsem zakonodajnim pravilom, ki se nanašajo na invalide.

16. EKONOMSKA POLITIKA

Lokalna oblast v redni letni proračun, po potrebi, vključuje tudi izdatke za urejanje in odpravljanje ovir. Iz občinskega proračuna pa se sofinancirajo programi in projekti Društva invalidov z vsakoletnim Javnim razpisom.

17. KOORDINACIJA DELA

V okviru delovanja Občine Muta je potrebno izvajati koordinacijo dela v sklopu pristojnosti. Potrebni so redni delovni sestanki Odbora za gospodarstvo, kamor naj se vključuje invalidska problematika. V nadaljevanju izvajanja ukrepov po Akcijskem načrtu naj funkcijo prevzame Svet za invalide.

18. INVALIDSKE ORGANIZACIJE

Občina podpira vse vrste delovanj raznih društev in organizacij, ki delujejo na področju varovanja interesov invalidov, kakor tudi podpore invalidom.

Občina naj koordinira in vzpodbuja sodelovanje med nevladnimi organizacijami, društvi ter skrbi za inkluzijo deležnikov v lokalno okolje.

19. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA OSEBJA

Zaposleni v Občinski upravi niso posebej vključeni v posebne oblike izobraževanj (seminarji), ki se nanašajo na to področje. Predlagamo večjo podporo zaposlenim v obliki zagotavljanja strokovnega usposabljanja.

20. NACIONALNI NADZOR IN OCENJEVANJE PROGRAMOV ZA INVALIDE V OKVIRU IZVAJANJA STANDARDNIH PRAVIL

Invalidske organizacije naj bi sodelovale pri ocenjevanju na lokalni ravni, rezultati ocenjevanja pa naj bodo ustrezno zabeleženi in posredovani odgovornim osebam za izvedbo projekta.

21. TEHNIČNO IN GOSPODARSKO SODELOVANJE

Občina naj tako invalidnim osebam, ki živijo v občini, tudi vsem ostalim invalidnim osebam, ki niso občani občine nudi ustrezno možnost vključevanja in podpore. Ob tem naj se poveže z invalidskimi organizacijami, tako doma kot v tujini z namenom sprejemanja ukrepov za izboljšanje znanja o vprašanih invalidnosti.

22. MEDNARODNO SODELOVANJE

Nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z vprašanji invalidnosti, sodelujejo z organizacijami v drugih državah po svetu.

ZAKLJUČEK

Namen Analize položaja invalidov v občini Muta je priprava konkretnega akcijskega načrta ter seznanitev sveta občine Muta – s problematiko, s katero se invalidi srečujejo v svojem vsakdanjem življenju. Občina Muta bo skupaj z Društvom invalidov Muta pristopilo k uresničitvi zadanega načrta.

Gre za zelo zahteven projekt, ki bo vključeval tako redno delo občine kot tudi vseh vključenih podpisnikov dogovora.

POSEBNA DELOVNA SKUPINA ZA IZDELAVO ANALIZE POLOŽAJA INVALIDOV

DRUŠTVO INVALIDOV MUTA

Janez TRATNIK, predsednik